

Sociālā organisma trīsdalīgums

"Nedomājiet, ka tas par ko šeit tiek runāts kā par trīsdalīgo sociālismu, ir kāds patvaļīgs izgudrojums. Tas ir dzimis no visdziļākajām zināšanām par cilvēces attīstības likumsakarībām, no zināšanām par to, kam jānotiek, lai cilvēce nepaietu garām savam mērķim. Tādēļ jau mēs pašlaik arī esam iestrēguši šajā šausmīgajā Pasaules kara katastrofā, ka izrādījāties nespējīgi atpazīt un atzīt savu dabisko spirituālo mērķi. No šī haosa mums ir jāizstrādājas."

Rūdolfs Šteiners (GA 193, 6. lekcija)

„Šī ideja jāuzmodina cilvēkos, jo tā dzīvo katrā atsevišķā, lai arī ar dažādu intensitāti. Tai ir jāpiedzimst kā brīvam paša cilvēka veikumam. Lielais Šteinera nopelns ir bijis nevis izgudrot, bet gan (tikai!), pateicoties bezgalīgi kāpinātai uztveres spējai, atklāt un izteikt cilvēka viscēlākās ilgas, lai arī viņš pats to vēl nezina."

No izstādes kataloga „Rūdolfs Šteiners un mūsdienu māksla”.

Aus dem Katalog zur Ausstellung:

Rudolf Steiner und die Kunst der Gegenwart, Wolfsburg/Stuttgart 2010/2011

Pasaule strauji krīt globalizācijas bezdibenī. Lielākā daļa cilvēces savā aklumā un bezdomīgumā veicina šo kritienu, bet arī it kā redzošie un ar vislabāko gribu mēģinošie to piebremzēt, kuri zīmē vienu skaistu un it kā cerīgu alternatīvu pēc otras, faktiski ir bezspēcīgi apturēt šo anonīmo, necilvēcisko varu, pret kuru visi saucieni pēc cilvēciskuma, līdzjūtības vai tml. atsitās kā pret mūri un izplēn kā nebijuši. Viņi daudziesies pret šo mūri tik ilgi, kamēr neieraudzīs, neatskārtīs šī procesa pamatā esošo noslēpumu. Tas patiešām ir kā pasakā, kurā, lai tiktu galā ar dzīvību apdraudošo briesmoni, jāatrod viņa nāves noslēpums, kas parasti ir pamatīgi noslēpts. Atliek to atrast, un ienaidnieks ir uzvarēts bez jebkādas cīņas, tikai, teiksim, pārlaužot zem daudzām čaulām atrasto adatu.

Mums pašlaik draudošā globalizācijas briesmoņa nāves noslēpums ir atrodams antroposofijā. Tā mums māca, ka 1899. gadā iztecēja 5000 gadu ilgstošais Tumšais laikmets (*kali yuga*) un sākās Gaišais laikmets, kas ilgs 2500 gadu. Šis īstais „Jaunais laikmets” ir raksturojams ar to, ka cilvēka dvēseles spēki: domāšana, jūtas un griba sāk dreifēt katrs savā virzienā. Dabiska saikne, kas līdz šim nodrošināja to saskanīgu funkcionēšanu, atraisās un katrs no šiem spēkiem kļūst vienpusīgi patstāvīgs. Ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka domāšana pati par sevi kļūst tik abstrakta, ka zaudē jebkādu saikni ar realitāti. Tas ļauj rasties ārkārtīgi sarežģītām domu konstrukcijām, spīdošām teorijām un modeļiem, kas dzīvo savu, no reālās dzīves pilnīgi atrautu dzīvi, radot cilvēku prātos virtuālu īstenību. Šī ir no Dieva atkritusī inteliģence, kas attīstās ļaunuma virzienā (skat. lapā PUBLIKĀCIJAS Rūdolfa Šteinera „Inteliģences metamorfozes”).

Arī jūtu sfēra, atraisījusies no domāšanas, iet savus, no reālās dzīves atrautos ceļus, pārvēršoties par iluzionismu un vizionismu. Cilvēki pūļiem pielūdz kādu elku, kas sola viņiem dažādus labumus, sākot no izklaides līdz mūžīgai dzīvībai. Bezdomīga nodošanās emocijām ved prom no cilvēka misijas.

Savukārt griba, tikusi brīvībā no saprāta un veselīgām jūtām, kļūst par graužošu darbu cēloni: no *burnout* sindroma līdz bezjēdzīgiem noziegumiem pret līdzcilvēkiem un sevis pašiem vai, no otras puses, tā iegrimst dziļā apātijā.

Tas ir cilvēces evolūcijas ceļā nepieciešamais posms. Agrāk instinktīvi darbojošais cilvēka organisma trīsdaļīgums nodrošināja, ka pareizā doma, izraisīja cilvēka dvēselē atbilstošas jūtas un rosināja viņa gribu uz atbilstošiem darbiem. Šodien tas vairs tā nav, katrā ziņā lielā mērā vairs tā nav. Lai nodrošinātu šo harmoniju, cilvēkam ar apzinātu piepūli jāmeklē pareizās domas, ar apzinātu piepūli jāapgaismo ar tām savas jūtas un ar apzinātu piepūli jārosina sava griba šo domu realizēšanai. To viņš var tikai tad, ja viņam ir stiprs Es, īstais Kungs mājās jeb Kristus spēks. Neviena ārēja vara nevar to panākt. Tikai apzinātais „Kristus mani”.

Tas nenozīmē neko citu, kā to, ka centrālās ārējās varas vieta ir labo spēku atstāta. Tronis, uz kura gadsimtiem un gadu tūkstošiem ilgi attaisnoti sēdēja viedais valdnieks un, mistērijās smeļoties gudrību no garīgās pasaules, uz tās pamata regulēja tautas dzīves virzienu un kvalitāti, kopš Jaunā laikmeta sākuma ir tukšs. Tagad katrā atsevišķā dvēselē jābūt savam tronim ar savu īsto valdnieku, kas īstenībā ir visiem viens un tādēļ, ja visi ļaus tam sevī valdīt, ir sasniedzama visbrīnīgākā harmonija un jēgpilna dzīve visiem un katram.

Savukārt, ja tas nenotiek, ja cilvēki joprojām meklē vadību ārpus sevis, tad viņi nevar atrast neko citu kā „šīs pasaules kungu”, kas arvien dziļāk iekārtojas uz tukša trona. Un vistragiskākais ir tas, ka arī tie, kuri it kā jau redz šo netaisnīgo valdnieku, jau rāda uz viņu ar pirkstu, gandrīz vai sauc viņu vārdā, tomēr nespēj spert izšķirošo soli un apgāzt (savā dvēselē) šo nelikumīgo ārējās centrālās varas troni.

Tādēļ vienīgā izeja, vienīgais cerīgais ceļš no arvien skaidrāk draudošā totālā posta un tam sekojošās cilvēces paverdzināšanas ir ārējās varas decentralizācija, turklāt radikāla. Augstākā varas instance ir katra cilvēka prātā un dvēselē. Mēs to saucam par sirdsapziņu vai godaprātu. Tā ir pāriekšējais dievišķā gudrība. Un tāpat, kā atsevišķa cilvēka organismā darbojas trīs atsevišķas sistēmas: nervu-maņu sistēma, asinsrites sistēma un vielmaiņas sistēma, katra pēc saviem īpašiem likumiem, pildot savus īpašos uzdevumus un tomēr netraucējot, bet tikai veicinot cita citu, tā arī sabiedrībā jābūt trim atsevišķām jomām, kas darbotos katra pēc saviem specifiskiem likumiem, reizē nodrošinot visa sociālā organisma harmonisku dzīvi. Šīs trīs jomas ir: brīvā gara dzīves joma, kas aptver izglītību, zinātņi, mākslu un reliģiju, un kas ir patiešām brīva no jebkādas determinēšanas nedz no valsts priekšrakstiem, nedz no saimnieciskām interesēm; saimniecības joma, kas funkcionē uz asociatīva principa un kuras kompetencē ietilpst tikai un vienīgi preču ražošanas, piegādes un patērēšanas procesi un kas darbojas pēc

brālības principa; un politiski juridiskā joma, kuras uzdevums ir savstarpējo cilvēku un cilvēku grupu attiecību regulēšana uz vienlīdzības principa pamata likuma priekšā.

Jau dzirdu sašutušo pilsoņu iebildumus: ja nebūs stingras rokas, viss izjuks galīgā haosā! Uz to var atbildēt: Haoss jau ir klāt, neskatoties uz to, ka līdz šim pietiekami daudzas „stingrās rokas” ir it kā mēģinājušas ieviest kārtību valstī. Mistiskā kārtā visi šo tautas labdaru pūliņi paveikuši vēlamā un proklamējamā pretstatu, un tas ir tikai dabiski, jo šis fenomens ir ieprogrammēts pašā centralizētas valsts modelī. Tikai tad arī būs patiešām stingra roka, ja tā būs katram sava, un, ja tā rīkosies saskaņā ar paša gaišo galvu un karsto sirdi. Tikai šādas stingrās rokas sadevušās rokās ieviesīs tādu kārtību, kurā katram būs ko ēst, dzert un elpot.